

12. april 2011

UDKAST
Miljøministerens udtalelse til betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning (L128)

(Revision af detailhandelsbestemmelser, lokal fleksibilitet i kystnærhedszonen og i landzonen for kommuner i yderområder og ikkebrofaste øer m.v.)

Varetagelse af landskabshensyn

Det Konservative Folkeparti har lagt vægt på en helhedsorienteret varetagelse af landskabshensyn. Landskabelige hensyn er væsentlige for de kvaliteter, der gør det attraktivt at færdes og bosætte sig i kommuner i yderområder. Derfor skal landskabsinteresserne tillægges særlig vægt i kommunernes enkeltsagsadministration.

Natur- og landskabsbeskyttelsen varetages i dag primært gennem naturbeskyttelsesloven og planloven. Med kommunalreformen indarbejdede kommunerne amternes landskabsvurderinger i kommuneplanerne. Kommunerne har således i dag efter planloven pligt til konkret at afveje og udpege de landskabelige bevaringsinteresser og værdier som et vigtigt fundament i planlægningen i det åbne land.

Kommuneplanerne skal indeholde retningslinjer, rammer og redegørelse som bevarer og forbedrer kvaliteten af de karakteristiske og oplevelsesrige landskaber. De skal udpeges på kort og indgår som et administrations- og planlægningsgrundlag f.eks. i forbindelse med landzonesagsbehandlingen.

Kommuneplanerne skal blandt andet sikre oplevelsen af forskellen mellem by og land, og nye byudlæg og andre udlæg skal tilpasses landskabet ved placering i terrænet, ved bygningshøjde og materiale. Tilpasningen i landskabet fremmer kvaliteten af nye anlæg og forhindrer, at værdifulde landskabstræk sløres eller ødelægges af bebyggelse mv.

Hvert fjerde år udsender miljøministeriet et overblik over de statslige interesser i kommuneplanlægningen og samtlige kommuneplanforslag gennemgås af ministeriet, som kan nedlægge veto, også på andre ministeriers vegne, mod forslag, som er i strid med de statslige interesser på fx landskabsområdet.

Med lovændringen skal der meddeles tilladelse til opførelse af nye helårsboliger i tilknytning til landsbyer, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur, miljø, planlægning eller naboer, afgørende taler imod. Tilsvarende hensyn gør sig gældende ved udvidelser af erhverv i tidligere landbrugsbygninger.

Miljøministeren har tilkendegivet, at hensynet til landskabet skal tillægges særlig vægt i afvejningen af de hensyn, kommunerne skal foretage i den konkrete sag. I den forbindelse vil ministeren opfordre kommunerne til at benytte den udviklede landskabskaraktermetode for at få et overblik over de landskabelige interesser.

Landskabskaraktermetoden er et velegnet redskab, som gør det lettere for kommunerne at varetage landskabsinteresserne i en helhedsorienteret planlægning og i administration af enkeltsager.

Metoden kan være med til at udpege særlig karakteristiske og oplevelsesrige landskaber, og dermed bidrage til udpege og beskytte de værdifulde landskaber og landskabs-elementer, som fx ådale, bakkelandskaber og kystlandskaber, og landskaber knyttet til biotoper som skove og vådområder. Med metoden udpeges også områder, hvor landskabet er robust nok til at tåle nye byggerier og anlæg.

Kommunernes landskabsudpegninger fastlægges i kommuneplanlægningen og bliver løbende indberettet i det fælles Plansystem.dk. Herefter vil udpegningerne sammen med andre kommuneplanretningslinjer og miljødata være tilgængelige i både Danmarks Miljøportal og i Plansystem.dk. Plansystem.dk administreres af Naturstyrelsen, som sikrer central koordinering og kvalitetssikring af system og data. Efterhånden som alle kommuner har opdateret deres landskabsudpegninger, vil det således være muligt for alle at se de udpegede områder på tværs af kommunegrænser. Plansystem.dk vil dermed kunne give et samlet overblik over udpegningerne og varetagelsen af landskabshensynene, hvorved kommunerne får bedre mulighed for at koordinere landskabsplanlægningen på tværs af kommunegrænser.

Miljøministeriet vil, i 2014 evaluere kommunernes brug af Plansystem.dk i deres arbejde med landskabsvaretagelsen i kommuneplanlægningen.

Miljøministeriet har de seneste år været meget optaget af, at landskabskvaliteterne i landet bliver beskrevet og lokaliseret som en vigtig del af kommunernes arbejde. Der arbejdes løbende på at udvikle og fremme landskabsforståelsen gennem dialog og samarbejder med praktikere, forskere, Akademirådet, KL og andre – initiativer som senest har høstet stor anerkendelse i Akademirådet.

Liberal Alliance har lagt vægt på beskyttelsen af jordbrugets interesser. Et af hovedformålene med planloven er at fastholde landzonen til jordbrugserhvervet. Formålet med den eksisterende umiddelbare ret til at visse erhvervsvirksomheder kan etablere sig i overflødiggjorte landbrugsbygninger, er at udnytte en eksisterende bygningsmasse, der repræsenterer en vis samfundsværdi.

Lovforslaget tager alene sigte på at gøre det lettere at udnytte tiloversblevne bygninger, og ikke på at fortrænge landbruget. Kommunerne kan med henvisning til planlægningsmæssige forhold og nabohensyn sige nej til udvidelser af erhvervsvirksomheder.

Det er Fødevareministeriet, der som ansvarlig sektormyndighed varetager hensynet til jordbrugsinteresserne i den kommunale planlægning. I Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen er kravene til den kommunale planlægning beskrevet.

Det er i dag frivilligt for kommunerne at planlægge for landbrugets bygninger. Som opfølgning på Grøn Vækst har regeringen fremsat L 165, blandt andet med et forslag til ændring af planloven, så det fremover bliver obligatorisk for kommunerne at planlægge for lokalisering af store husdyrbrug. Der er tale om en udpegningsplan i kommuneplanen af positive områder, som en landmand frivilligt kan vælge at etablere sig i. På den måde sikres udviklingsmulighederne og investeringssikkerheden for disse brug.

Liberal Alliance har ønsket, at der etableres et bedre dokumentationsgrundlag for at kommunerne kan tage hensyn til landbrugets lokale interesser i kommuneplanlægningen. Miljøministeren vil undersøge mulighederne for mest optimalt at formidle de endelige vand- og naturplaner, og deres betydning for den enkelte bedrift.